

Usmernenie k používaniu systému nahlasovania oznámení v zmysle Smernice o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (ďalej ako „Smernica o oznamovaní protispoločenskej činnosti“) a zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „Zákon“)

Toto usmernenie slúži ako návod pri podávaní oznámení prostredníctvom elektronického portálu nahlasovania oznámení v spoločnosti dm. Tento systém je verejne dostupný každému na internete. Okrem toho majú spolupracovníci dm prístup k tomuto usmerneniu a systému nahlasovania oznámení prostredníctvom intranetu ako aj k ďalším interným systémom nahlasovania.

Akú úlohu má systém nahlasovania oznámení a zodpovedné osoby?

Cieľom využívania systému nahlasovania oznámení v dm je včas identifikovať a preveriť protiprávne konanie a konanie poškodzujúce spoločnosť.

Zodpovedné osoby zodpovedajú za celý proces od prijatia oznámenia. Každé oznámenie preveria z hľadiska opodstatnenosti, či je oznámenie dôvodné, dostatočne konkrétne a hodnoverné. V prípade potreby komunikujú zodpovedné osoby s oznamovateľmi a zabezpečia, aby do preverenia oznámenia boli zapojené správne osoby, ak je to nevyhnutné za účelom riadneho preverenia oznámenia. Okrem toho zodpovedné osoby zabezpečujú evidenciu oznámení a notifikačné povinnosti vo vzťahu k oznamovateľovi.

Kto sa môže obrátiť na zodpovedné osoby prostredníctvom systému nahlasovania oznámení?

Oznámenie je oprávnený podať každý spolupracovník dm, ako aj tretie strany, ktoré nie sú spolupracovníkmi dm, ktorí získali informácie o možných porušeniach a pochybeniach v súvislosti s pracovnoprávnym alebo iným obdobným vzťahom so spoločnosťou dm.

Čo môže byť predmetom oznámenia?

Predmetom oznámenia môže byť uvedenie skutočností, o ktorých ste sa dozvedeli v súvislosti s pracovnoprávnym vzťahom alebo iným obdobným vzťahom so spoločnosťou dm a ktoré sa týkajú protispoločenskej činnosti. Protispoločenskou činnosťou je akýkoľvek trestný čin, priestupok, iný správny delikt alebo konanie, ktoré nie je trestným činom, priestupkom alebo iným správnym deliktom, ale pôsobí negatívne na spoločnosť.

Proti komu môže smerovať oznámenie?

Oznámenie môže byť namierené proti všetkým spolupracovníkom vrátane vedúcich spolupracovníkov alebo proti samotnej spoločnosti dm, ak existuje dôvodné podozrenie z ich účasti na činnosti, ktorá je kvalifikovaná ako protispoločenská činnosť.

Aké systémy nahlasovania oznámení môžu byť použité?

Ako systém nahlasovania oznámení dm zriaďuje jednotný elektronický portál, ktorý prevádzkuje spoločnosť EQS Group AG. Skupina EQS je špecializovaný poskytovateľ služieb a medzinárodne pôsobiaci poskytovateľ riešení v oblasti riadenia, rizík a compliance. Systém umožňuje odosielať oznámenia prostredníctvom zabezpečeného šifrovaného spojenia v textovej forme a/alebo prostredníctvom hlasovej správy so zmeneným hlasom. Týmto je zabezpečené, aby sa oznámenia mohli podávať úplne anonymne a aby do systému mali prístup len zodpovedné osoby za účelom spracovania a preverenia oznámení. Okrem toho systém zabezpečuje, že aj spätná notifikácia zo strany zodpovedných osôb zachováva anonymitu oznamovateľov.

Spolupracovníci dm majú prístup aj k ďalším interným systémom nahlasovania v zmysle interných predpisov.

Popritom existuje v jednotlivých krajinách možnosť nahlasovania prostredníctvom externých systémov nahlasovania oznámení.

Slovenská republika:

Oznámenie o závažnej protispoločenskej činnosti, ktorá je správnym deliktom, môže podať oznamovateľ orgánu, ktorý je príslušný na konanie o správnom delikte. Oznámenie o závažnej protispoločenskej činnosti, ktorá je trestným činom, sa podáva u prokurátora.

Oznámenie možno podať aj na Úrade na ochranu oznamovateľov, so sídlom: Námestie slobody 2919/29, 811 06 Bratislava, tel. č.: 0948 935 166, prostredníctvom formulára na <https://formular.oznamovatelia.sk>.

Kedy by sa malo oznámenie podať?

V zásade by oznamovateľ mal podať oznámenie vždy, keď existuje dostatočne odôvodnené podozrenie z porušovania právnych predpisov v súvislosti s podnikateľskou činnosťou spoločnosti dm. Ak nie je jasné, či sa takéto skutočnosti majú oznámiť v súlade so zásadami tohto usmernenia, odporúčame urobiť oznámenie v dobrej viere.

Nakoľko konkrétne a odôvodnené by malo byť oznámenie?

Každé oznámenie by malo byť čo najkonkrétnejšie. Oznámenie by malo obsahovať podrobné informácie o skutočnostiach, ktoré majú byť predmetom preverovania, aby zodpovedná osoba mohla oznámenie komplexne preveriť. V tejto súvislosti by sa mali uviesť všetky dostupné informácie o skutkovej podstate prípadu, ako je pozadie, priebeh udalostí, dôvod oznámenia, ako aj mená, dátumy, miesta a ďalšie informácie. Ako pomôcka môžu slúžiť nasledujúce otázky: Kto? Voči komu smeruje oznámenie? Kto je dotknutá osoba?

Čo? - Čo sa stalo? Opis skutočností.

Kedy? - Kedy došlo k opisovanej skutočnosti?

Ako? - Ako často sa opisované skutočnosti diali?

Kde? - Kde sa opisovaný skutok stal?

Oznamovateľ by mal predložiť aj relevantné dokumenty, ak ich má k dispozícii. Subjektívne názory by mali byť ako také označené. V prípade potreby a/alebo otázok sa zodpovedná osoba aktívne obráti na oznamovateľa.

Je možné podať oznámenie anonymne aj neanonymne?

Oznámenie možno podať prostredníctvom systému nahlasovania oznámení, a to v neanonymnej forme - s poskytnutím osobných údajov alebo anonymne (bez uvedenia totožnosti oznamovateľa). Na požiadanie sa oznamovateľovi v primeranom čase poskytne možnosť osobného rozhovoru (fyzického stretnutia) so zodpovednou osobou. Spolupráca v dm je postavená na princípoch firemnej kultúry založenej na otvorenom dialógu, pričom sa v rámci dm vyžaduje transparentnosť a podporujú sa osobné stretnutia. Spolupracovníci dm majú prístup aj k ďalším interným systémom nahlasovania v zmysle interných predpisov.

Čo sa ďalej deje s oznámením?

Každé oznámenie sa spracúva dôverne a s náležitým ohľadom na ochranu osobných údajov.

Zodpovedná osoba je povinná potvrdiť oznamovateľovi prijatie oznámenia do 7 dní od jeho prijatia. Po prijatí oznámenia zodpovedná osoba dôkladne preverí oznámenie, najmä či existujú dôkazy, ktoré by potvrdili alebo vyvrátili predložené informácie.

V prípade potreby sa zodpovedná osoba môže obrátiť aj na ďalšie osoby za účelom objasnenia prípadu. Pod pojmom ďalšie osoby patria napr. osoby zodpovedné za bezpečnosť a zdravie pri práci. Za každých okolností však musí byť zachovaná dôvernosť a komunikácia s oznamovateľom prebieha výlučne prostredníctvom zodpovednej osoby. Vyšetrovanie sa vykonáva svedomito a v potrebnom časovom rámci. V prípade potreby môže byť príslušné oznámenie postúpené aj príslušným štátnym orgánom.

Tri mesiace po odoslaní potvrdenia o prijatí oznámenia dostane oznamovateľ informáciu o výsledku preverenia oznámenia, a to prostredníctvom zabezpečenej poštovej schránky, ktorú si oznamovateľ zriadil v systéme nahlasovania oznámení. V správe o výsledku preverenia oznámenia budú zároveň špecifikované nápravné opatrenia, ak sa prijali na základe preverenia oznámenia.

Ako je chránená identita oznamovateľa, dotknutej osoby a tretích osôb uvedených v oznámení?

Totožnosť oznamovateľov, dotknutých osôb a prípadne ďalších osôb uvedených v oznámení sa považuje za dôvernú.

Totožnosť oznamovateľa sa zverejní len vtedy, ak k tomu dá oznamovateľ výslovný súhlas alebo ak povinnosť zverejniť identitu vyplýva zo zákona.

Totožnosť dotknutých osôb alebo iných osôb uvedených v oznámení sa môže sprístupniť, ak je zverejnenie/odhalenie potrebné na prijatie následných opatrení, napr. v súvislosti s prijatím pracovnoprávných sankcií alebo podaním trestného oznámenia voči dotknutej osobe.

Je treba počítať s negatívnymi následkami v prípade podania oznámenia?

Osoba, ktorá podá oznámenie v dobrej viere alebo ktorá spolupracuje pri objasňovaní príslušného podozrenia, sa nemusí obávať negatívnych dôsledkov v dôsledku podania oznámenia alebo spolupráce.

Netolerujeme znevýhodňovanie, diskrimináciu, obťažovanie a podobné neprimerané správanie voči oznamovateľom alebo spolupracujúcim osobám a takéto správanie je taktiež možné nahlásiť prostredníctvom systému nahlasovania oznámení.

Aké disciplinárne opatrenia hrozia v prípade zneužitia systému nahlasovania oznámení?

Oznamovatelia, ktorí úmyselne zneužívajú systém nahlasovania na podanie nepravdivých oznámení, budú disciplinárne stíhaní. Zneužitie systému nahlasovania môže mať občianskoprávne alebo trestnoprávne konzekvencie.

Aké práva majú dotknuté osoby?

Dotknutá osoba, teda osoba voči ktorej oznámenie smeruje, je informovaná o podozreniach voči jej osobe, pričom sa zohľadnia požiadavky zákona o ochrane osobných údajov. To však platí len v prípade, ak takéto informovanie dotknutej osoby výrazne nebráni priebehu konania pri zisťovaní skutkového stavu. V opačnom prípade sa dotknutá osoba informuje až po preverení oznámenia. Dotknuté osoby môžu byť vypočuté v súvislosti s obvineniami. Ak rozhovor s dotknutou osobou nie je možný, zodpovedná osoba požiada dotknutú osobu o poskytnutie písomného vyjadrenia.

Aký je postup v prípade porušenia tohto usmernenia?

V prípade, ak sa oznamovatelia alebo osoby zapojené do procesu preverenia oznámenia domnievajú, že sú z tohto dôvodu znevýhodňovaní, diskriminovaní alebo obťažovaní, môžu túto skutočnosť nahlásiť aj prostredníctvom tohto systému nahlasovania.

Obdobne to platí v prípade, ak tieto osoby považujú proces preverenia oznámenia za chybný alebo nedostatočný, ak sú podľa ich názoru v priebehu procesu šetrenia nespravodlivo znevýhodnení. V tomto prípade sa začnú vykonávať potrebné opatrenia na preskúmanie takejto záležitosti.

Ktoré právo sa vzťahuje na oznámenie?

Rozhodným právom pre prijatie a preverenie oznámenia je slovenské právo.

Dochádza k ukladaniu osobných údajov oznamovateľov?

V rámci vyššie uvedeného postupu dochádza k získavaniu a ukladaniu osobných údajov. Osobné údaje sa spracúvajú v súlade s platnými právnymi predpismi o ochrane osobných údajov, najmä so všeobecným nariadením o ochrane údajov. Oznamovatelia budú informovaní pri získavaní ich osobných údajov o účele spracúvania osobných údajov ako aj o ich použití. To isté platí v prípade poskytovania osobných údajov tretím osobám. Získavajú a spracúvajú sa len tie osobné údaje, ktoré sú objektívne potrebné na účely systému nahlasovania oznámení.

Osobné údaje získané v dôsledku podania oznámenia sa uchovávali oddelene od ostatných osobných údajov, ktoré sa uchovávali v rámci dm. Pomocou vhodných technických a organizačných opatrení je zabezpečené, že prístup k týmto údajom majú výlučne len oprávnené osoby. To platí aj pre osobné údaje oznamovateľov. Osobné údaje získané v súvislosti s podaným oznámením, ktoré nie sú však relevantné pre proces preverenia oznámenia, sa okamžite vymažú. V ostatných prípadoch sa osobné údaje spravidla vymažú do troch rokov od ukončenia preverenia oznámenia. Ak sa v dôsledku pochybenia v zmysle tohto usmernenia alebo zneužitia systému nahlasovania oznámení začne trestné, správne, disciplinárne alebo občianskoprávne súdne konanie, lehota na uchovávanie osobných údajov sa môže predĺžiť až do právoplatného ukončenia príslušného konania.

Osoby zúčastnené na konaní, vrátane samotných oznamovateľov, sa môžu kedykoľvek obrátiť na osoby zodpovedné za spracúvanie osobných údajov v dm (najmä na zodpovednú osobu), aby si overili, či boli zachované ich práva priznané príslušnou legislatívou. Ak sa dotknuté osoby domnievajú, že spoločnosť dm nespracúva údaje v súlade s platnými právnymi predpismi o ochrane údajov, môžu podať sťažnosť príslušnému vnútroštátnemu dozornému orgánu na ochranu údajov, ktorým je Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky.